

BILTEN

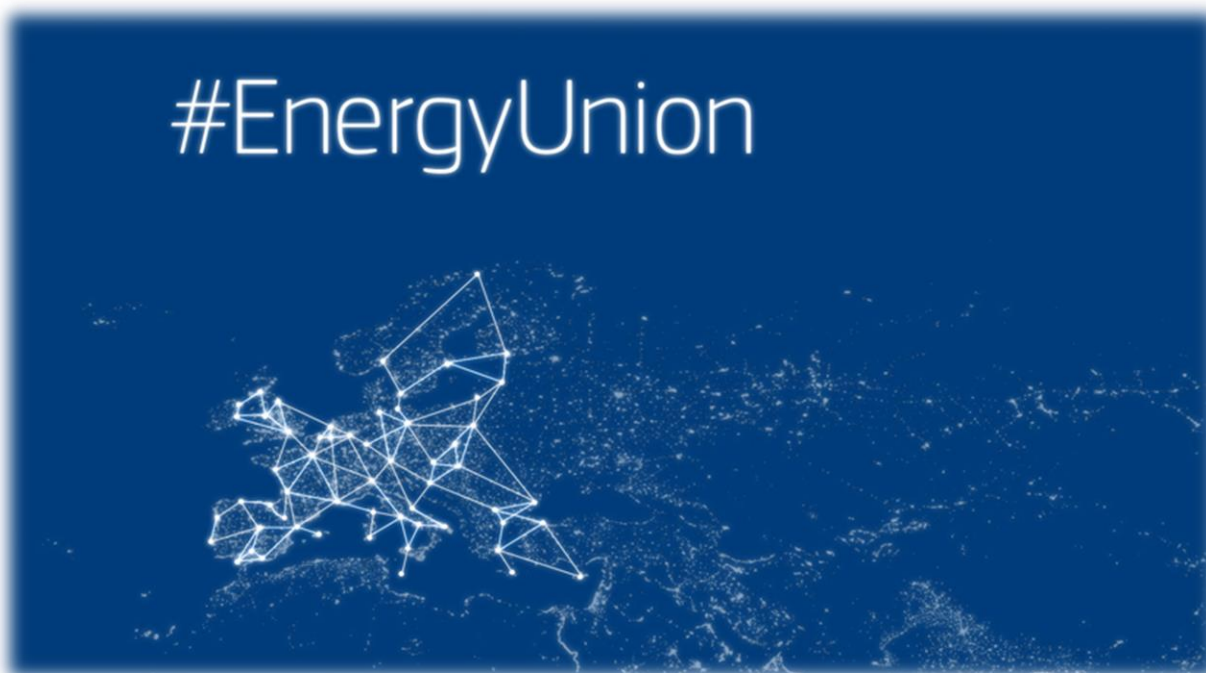
SPECIJALNO IZDANJE

DOSIJE:

ENERGETSKA UNIJA

Objavljen predlog formiranja Energetske unije

BRISSEL - Evropska komisija objavila je 25. februara dugo najavljivani i čekani predlog formiranja Energetske unije (EnUn). Nije, međutim, utvrđen krajni rok za formiranje EnUn. U saopštenju za javnost Evropska komisija navodi da EnUn posebno čine sledeće komponente:

- Klauzula solidarnosti: smanjenje zavisnosti od pojedinih snabdevača i oslanjanje na susedne zemlje, posebno u slučaju prekida snabdevanja energijom; povećana transparentnost prilikom sklapanja sporazuma o kupovini električne energije ili gasa između država članica EU i zemalja izvan EU.
- Protok energije kao pete slobode: slobodan protok energije preko granica uz strogo sprovođenje postojećih pravila u područjima kao što su razdvajanje energije i nezavisnost regulatora kao i pokretanje sudskih postupaka ako je potrebno; preuređenje tržišta električne energije radi boljeg povezivanja, više obnovljivih izvora energije i bolje prilagodjenosti potrebama; temeljna provera državne intervencije na unutarnjem tržištu i postupno ukidanje subvencija štetnih po prirodnu okolinu.
- Energetska efikasnost je na prvom mestu: temeljno razmatranje energetske efikasnosti i postupanja s njom kao sa zasebnim izvorom energije tako da može pod jednakim uslovima konkurisati proizvodnim kapacitetima.
- Prelazak na društvo s niskom emisijom ugljendioksida koje je osmišljeno za dugovečnost: omogućivanje jednostavne i efikasne apsorpcije u mrežu lokalno proizvedene energije, uključujući onu iz obnovljivih izvora; promovisanje tehnološkog liderstva EU kroz razvoj naredne generacije tehnologije u području obnovljive energije i zauzimanje vodećeg položaja u području električne mobilnosti, pri čemu evropska preduzeća povećavaju izvoz i konkurenciju na svetskim tržištima.

U energetske unije okosnicu čine građani. Cene koje oni plaćaju trebalo bi da budu pristupačne i konkurentne. Električna energija trebalo bi da bude sigurna i održiva, s više tržišne konkurencije i izbora za sve potrošače.

Te i druge obaveze stoje uz akcioni plan za ispunjavanje tih ambicioznih ciljeva energetske i klimatske politike.

Predsednik Komisije Žan-Klod Junker rekao je: *Energija je predugo bila isključena iz temeljnih sloboda naše Unije. Aktuelna događanja ukazuju na činjenice – mnogi Evropljani strahuju od nestašice električne energije potrebne za grejanje njihovih domova. Reč je o Evropi koja dugoročno mora da radi zajedničkim snagama. Želim energiju kojom se podupire naša privreda kako bi bilo otporna, pouzdana i sigurna, kao i sve obnovljivijai održivija.*

Maroš Šefčovič, potpredsednik odgovoran za energetske uniju, izjavio je: *Danas pokrećemo najambiciozniji evropski energetske projekat od Zajednice za uglj i čelik. Tim projektom objediniće se naših 28 evropskih energetske tržišta u jednu energetske uniju, Evropa će postati manje energetske zavisna i obezbediće se predvidivost koja je investitorima preko potrebna za stvaranje novih radnih mesta i ostvarivanje rasta. Danas pokrećemo koreniti prelazak na klimatski prihvatljivu privredu s niskim emisijama ugljenika, na energetske uniju u kojoj su građani na prvome mestu sa dostupnom povoljnijom, sigurnijom i održivijom energijom.*

Migel Arijas Kanjete, komesar za klimatsku i energetske politiku, izjavio je: *Danas smo odredili smer ka povezanom, integrisanom i sigurnom energetske tržištu u Evropi. Naš put ka stvarnoj energetske sigurnosti i zaštiti klime počinje kod kuće. Nakon decenija odlaganja, nećemo propustiti još jednu priliku za izgradnju energetske unije.*

Ključne brojke

- EU je najveći uvoznik energije u svetu i uvozi 53 % svoje energije za gotovo 400 milijardi EUR godišnje.
- Dvanaest država članica EU ne ispunjava cilj minimalne elektroenergetske povezanosti – da najmanje 10 % instalisanog kapaciteta proizvodnje električne energije može da se izvozi. EU je naveo 137 projekata električne energije, uključujući 35 u području elektroenergetske povezanosti: realizacijom tih projekata ovaj broj od 12 država sveo bi se na dve države članice.
- Odgovarajuće povezana evropska energetske mreža mogla bi potrošačima da uštedi do 40 milijardi EUR godišnje.
- 6 država članica EU zavisi samo od jednog spoljnog dobavljača za celokupan uvoz gasa.
- 75 % stambenih prostora u EU28 nije energetske efikasno; 94 % transporta oslanja se na naftne derivate, od čega je 90 % uvezeno.
- U energetske sektor EU samo do 2020. potrebno je uložiti više od 1 biliona EUR.
- Veleprodajne cene električne energije u Evropi više su za 30 % nego u SAD, a veleprodajne cene gasa za preko 100 %.
- Evropske preduzeća iz sektora obnovljive energije imaju kombinovani godišnji promet od 129 milijardi EUR i zapošljavaju više od milion ljudi. Izazov je u zadržavanju vodeće uloge Evrope u globalnim ulaganjima u obnovljivu energiju.
- Emisije gasova staklene bašte u EU pale su 18 % u periodu 1990. – 2011.
- EU nastoji da do 2030. smanji za najmanje 40 % emisije CO₂, da poveća udeo energije iz obnovljivih izvora za najmanje 27 % i poboljša energetske efikasnost na najmanje 27 %.

Što je objavljeno?

- Okvirna strategija za robusnu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom. U pet međusobno povezanih dimenzija politike u okviru te strategije utvrđuju se ciljevi energetske Unije, kao i odgovarajući koraci koje će Junkerova Komisija preduzeti u cilju njihovog postizanja. Novo zakonodavstvo o preuređenju i promeni energetske tržišta kojim će se osigurati veća transparentnost sporazuma o snabdevanju gasom i znatno unaprediti regionalna saradnja kao važan korak ka integrisanom tržištu. Uz snažniji regulatorni okvir, novo zakonodavstvo kojim će se osigurati snabdevanje električnom energijom i gasom, pojačano finansiranje EU za energetska efikasnost ili novi paket energije iz obnovljivih izvora, konsolidacija evropske strategije istraživanja i inovacija u području energetike i godišnje izveštavanje o „stanju energetske unije” tek su neki od tih koraka.
- Komunikacija o povezivanju kojom se utvrđuju mere za postizanje cilja od 10 % elektroenergetske povezanosti do 2020., što je minimum potreban za protok električne energije i trgovinu njome među državama članicama. U njoj je prikazano koje države članice trenutno ostvaruju taj cilj, kao i koji su projekti neophodni kako bi se do 2020. smanjio broj onih koje ga ne ostvaruju.
- Komunikacija kojom se utvrđuje vizija za svetski sporazum o klimi u Parizu u decembru. Vizija uključuje transparentan, dinamičan i pravno obavezujući svetski sporazum uz pravedne i ambiciozne obaveze svih stranaka. Komunikacijom se isto tako odluke donesene na evropskom sastanku na vrhu u oktobru 2014. prevode u cilj smanjenja emisija koji je EU predložila za novi sporazum.

EK: „Zašto nam treba energetska unija?”

U dokumentu pod naslovom „Zašto nam treba energetska unija?”, Evropska komisija pored ostalog objašnjava da su dogovor o okviru za klimatsku i energetska politiku za period do 2030. kao i o evropskoj strategiji energetske sigurnosti iz 2014. velika dostignuća na kojima se temelji energetska unija, ali da su za uspešno nošenje s izazovima pred EU nužne su nove i snažnije mere.

Šta znači energetska unija? Zašto su odabrana upravo ta prioritetna područja?

Energetska unija temelji se na tri odavno zadana cilja energetske politike EU: sigurnosti snabdevanja, održivosti i konkurentnosti. Da bi se ti ciljevi postigli, fokus energetske unije je na pet komplementarnih dimenzija: energetske sigurnosti, solidarnosti i poverenju; unutrašnjem tržištu energije; energetske efikasnosti kojom se doprinosi umerenija potrošnja energenata; smanjenju emisija CO₂ u privredi, kao i istraživanju, inovacijama i konkurentnosti. Navedene su dimenzije područja kojima je potrebna bolja integracija i koordinacija. Za ta su područja u akcijskom planu priloženom uz okvirnu strategiju predstavljene posebne mere koje će se pripremiti i sprovesti idućih godina. Taj akcioni plan će se pratiti i revidirati kako bi se osiguralo da odgovara novim izazovima i promenama.

Energetska sigurnost

Koji su predlozi za povećanje dobavljača u okviru energetske unije?

Istraživanje novih regija za snabdevanje gorivom, istraživanje novih tehnologija, dalje razvijanje autohtonih izvora i poboljšanje infrastrukture za pristup novim izvorima snabdevanja su elementi sa kojima će se pridoneti većoj

raznolikosti i sigurnosti evropskog energetskeg sektora. U tom kontekstu Komisija će za gasni sektor razviti paket za sigurnost snabdevanja i povećanje raznolikosti izvora prirodnog gasa, sa posebnim akcentom na reviziju Uredbe o sigurnosti snabdevanja gasom. Što se tiče povećanja raznolikosti izvora, u toku su radovi na Južnom gasovodnom koridoru, razvoj strategije za bolje iskorišćavanje

potencijala utečnjelog prirodnog gasa (LNG) i skladištenja, kao i formiranje čvorišta LNG-a sa više snabdevača u srednjoj i istočnoj Evropi i na Sredozemlju.

Hoće li se u okviru energetske unije podsticati/olakšati zajednička kupovina gasa?

Na temelju evropske strategije energetske sigurnosti iz maja 2014. Komisija će proceniti mogućnosti dobrovoljnog udruživanja potražnje radi zajedničke kupovine gasa u vreme krize i stepen zavisnost država članica od samo jednog dobavljača. Takve mere trebalo bi da u potpunosti budu u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije i pravilima EU o tržišnoj konkurenciji.

U Saopštenju se spominje transparentnost ugovora. O kakvim je ugovorima reč: međuvladinim sporazumima, trgovačkim ugovorima?

Provere usklađenosti međuvladinih sporazuma trenutno se sprovode pošto država članica i zemlja izvan EU sklope sporazum. Ubuduće Komisija bi trebalo da bude obavestena o procesu pregovaranja međuvladinih sporazuma od rane faze kako bi se osigurala bolja prethodna procena njihove usklađenosti s pravilima unutrašnjeg tržišta i kriterijumima za sigurnost snabdevanja. Na taj način će se uspešnije izbeći prekomerni pritisak i osigurati poštovanje evropskih pravila. Komisija će stoga revidirati Odluku o međuvladinim sporazumima i predložiti mogućnosti kojima bi se osiguralo da u pregovorima s trećim zemljama EU nastupa jedinstveno.

Što se tiče komercijalnih ugovora o snabdevanju gasom, mora se dodatno povećati njihova transparentnost. Komisija će izneti predlog o tom pitanju u kontekstu revizije Uredbe o sigurnosti snabdevanja gasom.

Šta Komisija predlaže za postizanje veće raznolikosti izvora električne energije?

Električna energija prvenstveno se proizvodi u EU, uz širok raspon izvora i tehnologija. Države članice odabrale su različite kombinacije izvora te energije. Elektroenergetska povezanost država članica ključna je za prekograničnu razmenu električne energije jer se kombinacije izvora energije država članica često dopunjuju. Zbog promena na tržištu električne energije, posebno većeg udela obnovljivih izvora energije, potrebne su daljnje mere za veću integraciju tržišta.

Unutarašnje energetske tržište

Šta Komisija podrazumeva pod novim modelom tržišta? Zašto je on potreban?

Za suočavanje s trenutnim izazovima tržišta električne energije, pre svega integracije varijabilne energije iz obnovljivih izvora i garantovanja sigurnosti snabdevanja, neophodan je model tržišta kojim se omogućuje koordinacija kapaciteta na regionalnom nivou, skladištenje i veća fleksibilnost odgovora na potražnju, zbog čega će potrošači moći bolje da učestvuju na tržištima, a prekogranična razmena energije će se lakše odvijati. Radi toga Komisija će doneti poboljšana pravila za prekograničnu trgovinu energijom i predložiti odgovarajuće mere kako bi podstakla proizvođače energije iz OIE na bolju integraciju na širem tržištu električne energije.

Hoće li Komisija predložiti evropskog regulatora energetskih delatnosti?

Komisija će razmisliti kako da ojača evropski regulatorni okvir za energiju tako bolje upravlja sve integrisanim evropskim energetske sistemom. Komisija smatra da se regulisanje jedinstvenog tržišta energije u EU kao celini treba ojačati znatnim povećanjem ovlašćenja i nezavisnosti Agencije za saradnju energetskih regulatora (ACER). To je nužno kako bi ACER mogao efikasno da nadzire razvoj unutrašnjeg energetskog tržišta i povezanih tržišnih pravila i da rešava sva prekogranična pitanja što je neophodno za stvaranje neometanog unutrašnjeg tržišta.

Kako će Komisija podsticati ulaganja u energetske infrastrukturu?

Glavni izvor finansiranja energetske infrastrukture čine tržište i tarife koje plaćaju korisnici mreža. Samo će za realizaciju nekoliko infrastrukturnih projekata u Evropi biti potrebna bespovratna sredstva iz Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF). To su projekti koji nisu komercijalno isplativi, ali su nužni zbog efekata po sigurnost snabdevanja, solidarnost ili tehnološke inovacije.

Mnogim drugim projektima koristile bi druge metode finansiranja koje su potsticajnije od bespovratnih sredstava / direktne finansijske podrške - finansijski instrumenti u okviru CEF-a i posebno Evropski fond za strateška ulaganja (EFSI) koji će biti vrlo važan instrument za dopunu CEF-a. Pomoć će ići projektima koji ne mogu da dobiju i sredstva iz drugih izvora pod razumnim uslovima.

Hoće li Komisija predložiti oporezivanje energije?

Okvirna strategija za energetske uniju ne uključuje nove inicijative koje se odnose na oporezivanje energije na nivou EU. Komisija podstiče države članice na novi pristup oporezivanju energije na nacionalnom i evropskom nivou. Nacionalnim poreskim politikama trebalo bi se podsticati ravnoteža između, s jedne strane, davanja subvencija za održiviju upotrebu energije te, s druge strane, potrebe da se za sve potrošače osigura pristupačna energija po konkurentnoj ceni. Komisija će izdavati polugodišnje izveštaje o cenama energije, uz dubinsku analizu uloge poreza, taksi i subvencija radi veće transparentnosti troškova i cena energije.

Energetska efikasnost

Kakve konkretne mere Komisija predlaže za povećanje energetske efikasnosti u građevinskom sektoru?

Grejanje i hlađenje su i dalje najveći pojedinačni izvor energetske potrebe u Evropi. Komisija će stoga da revidira Direktivu o energetske efikasnosti i Direktivu o energetske svojstvima zgrada kako bi stvorila pravi okvir za dalji napredak u postizanju energetske efikasnosti zgrada. Takođe će podupirati načine za pojednostavljenje pristupa postojećem finansiranju pošto su ulaganja u efikasnost zgrada vrlo unosna za građane i industriju.

Koje mere Komisija predlaže za pomoć energetske siromaštvu i ugroženim potrošačima?

Kombinacijom mera, od čega je poboljšanje energetske efikasnosti najbolje dugoročno rešenje. Ako je ugrožene kupce potrebno štiti socijalnim politikama za koja su nadležna tela na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou, zaštita bi se trebala pružiti u okviru opšteg sistema socijalne pomoći. Ako se zaštita pruža u okviru energetske tržišta sredstvima kao što su „tarifa solidarnosti” ili popust na račune za energiju, važno je da je takav sistem dobro usmeren kako bi se ograničili sveukupni troškovi i dodatni troškovi za kupce koji nemaju takva prava.

Smanjenje emisija CO₂ u privredi

Kakvi su planovi Komisije da Evropa postane vodeća u obnovljivim izvorima energije?

Energetskom unijom osiguraće se uključivanje i potpuna integracija obnovljive energije u potpuno održiv, siguran i isplativ energetske sistem. Zahvaljujući tome EU će ostati svetski predvodnik u konkurentnoj tehnologiji i inovacijama iz područja obnovljive energije i u pametnim i fleksibilnim energetske sistemima i uslugama.

Komisija će u tu svrhu:

- u potpunosti sprovesti postojeće zakonodavstvo i uspostaviti nova tržišna pravila radi efikasne integracije proizvodnje obnovljive energije na tržištu, među ostalim uz razvoj nove infrastrukture, posebno interkonekcija,
- olakšati saradnju i konvergenciju nacionalnih politika o obnovljivoj energiji i podržati planove u skladu s razvojem unutrašnjeg tržišta, posebno novim modelom tržišta električne energije, čime će se garantovati potražnja i pošteno tržišno takmičenje među svim izvorima proizvodnje i što će dovesti do veće prekogranične podrške obnovljivim izvorima energije,
- podsticati usmerenije istraživanje u području obnovljive energije,
- osigurati znatan doprinos sektora grejanja i hlađenja iz obnovljivih izvora,
- ubrzati smanjenje emisija ugljenika u transportnom sektoru.

Na taj će se način sniziti ukupni troškovi finansiranja projekata koji se odnose na obnovljive izvore energije i olakšati postizanje ciljeva za 2020. i 2030.

Zašto su se čelnici EU-a odlučili za cilj smanjenja domaćih emisija od najmanje 40 % do 2030.?

Smanjenja domaćih emisija gasova staklene bašte do 2030. od najmanje 40 % u poređenju s 1990. glavni je cilj klimatske politike EU koji su čelnici EU podržali u oktobru 2014.

Na nivou EU, to je isplativ cilj koji omogućuje da do 2050. postane privreda s niskim udelom ugljenika. Na međunarodnom nivou, poslužiće kao temelj za doprinos EU međunarodnim pregovorima o novom klimatskom sporazumu u Parizu u decembru 2015.

Koji su sledeći koraci Komisije u postizanju cilja smanjenja emisija tih gasova od najmanje 40 %?

Pošto ga podrži Savet Evrope, EU će morati da donese zakonodavstvo za sprovođenje mnogih aspekata okvira za klimatsku i energetske politiku za razdoblje do 2030. Glavni prioritet je donošenje predloga Komisije za rezerve za stabilnost tržišta sistema za trgovanje emisijama. Komisija će zatim preći na zakonodavstvo za reviziju Direktive o sistemu EU za trgovanje emisijama za razdoblje posle 2020.

Komisija će 2015. započeti i analizu i procenu uticaja nacionalnih ciljeva za smanjenja emisija u sektorima izvan ETS-a, i kako bi početkom 2016. predstavila jedan ili više zakonodavnih predloga.

Komisija predviđa promene ETS-a. Što to znači? Zašto su one sada potrebne?

Svrha je da se poveća otpornost sistema EU za trgovanje emisijama na udare. U isto vreme pomaže neutralizovanju negativnih posledica postojećih znatnih tržišnih viškova na ulaganja u čiste izvore energije. Suzakonodavci trenutno pregovaraju o elementima modela rezervi za stabilnost tržišta što će utjecati na brzinu apsorpcije emisionih jedinica u rezervi.

Osim te reforme, Komisija će, pored ostalog, predložiti dalje izmene zakonodavstva ubrzo nakon usaglašavanja zakonodavstva o rezervi za stabilnost tržišta. Te izmene potrebne su za sprovođenje strateških smernica čelnika EU o načinu rada sistema EU za trgovanje emisijama u deceniji do 2030. To uključuje povećanje faktora linearnog smanjenja (godišnje stope smanjenja gornje granice emisija) s 1,74 % na 2,2 % od 2021.

Upravljanje

Kojim alatima raspolaže Komisija?

Kako bi se osiguralo da se merama na evropskom, regionalnom, nacionalnom i lokalnom nivou u području energije dosledno pridonosi ciljevima energetske unije, uspostaviće se pouzdan, transparentan i integrisan sistem upravljanja za potrebe energetske unije. Upravljanjem bi trebalo da se obezbedi ostvarenje ciljeva energetske unije, posebno sprovođenje unutrašnjeg energetskog tržišta i oblikovanje okvira za klimatsku i energetsku politiku za razdoblje do

2030. Osim toga, ulagači bi trebalo da dobiju dugoročnu sigurnost. Pritom bi trebalo pojednostaviti postojeće mehanizme planiranja i izveštavanja za energetsku i klimatsku politiku i smanjiti nepotrebna administrativna opterećenja, uz praćenje sprovođenja pravne baštine. Istovremeno bi upravljanjem trebalo da se produbi saradnja država članica i Komisije. Komisija će objavljivati godišnje izveštaje o stanju energetske unije radi razmatranja ključnih problema, iznošenja traženih rezultata i usmeravanja političke debate.

Upravljanje će biti kamen spoticanja - eksperti

BRISSEL - Eksperti koje je konsultovao **EurActiv** složni su u oceni da će osetljivo pitanje biti rukovođenja Energetskom unijom. Zemlje članice će, naime, morati da „igraju“ po pravilima Evropske komisije da bi čitav projekat bio uspešan. Nacionalne vlade su oduvek ljubomorno čuvale kontrolu nad odlukama u oblasti energetike, prvenstveno jer se radi o jednom od najvažnijih strateških pitanja svake države, a takođe su branile svoje, različite poglede na klimatsku politiku, prenosi portal ocene stručnjaka. „Evropska komisija će moći samo da iznese svoju viziju zemljama članicama“, smatra Alis Stolmejer, energetski ekspert za Evropsku uniju i blogger. Nije jasno hoće li i kako Energetska unija ovo moći da premosti „jer sve zavisi od stepena obezbeđenosti koja bude dogovorena u implementaciji ciljeva energetske politike u zemljama članicama, o čemu se ništa ne kaže u papiru Evropske komisije“, kazao je Dejvid Bučan, viši istraživač na Oksfordskom institutu za energetske studije. „Komisiji će biti potrebna neka nova moć da nadgleda ponašanje zemalja članica u sektoru obnovljive energije i energetske efikasnosti“, dodaje on.

Predlog može još biti menjan

BRISSEL - Vlade zemalja članica EU razmotriće predlog Evropske komisije tokom marta, aprila i juna i mogu da predlože dodatne promene u ovoj strategiji. S druge strane, ministri energije EU će da raspravljaju o planu Energetske unije u Briselu 5. marta, kao i na jednom neformalnom skupu koji organizuje Litvansko predsedništvo EU, 14. i 15. aprila, pre nego što se ne utvrdi formalna pozicija na sastanku Saveta za energetiku u Luksemburgu 11. i 12. juna ove godine. Ministri prirodne sredine će sa svoje strane takođe razmotriti plan na sastanku u Briselu ove nedelje, tačnije 6. marta, dok će on biti i usputna tema Evropskog samita, zakazanog za 19. i 20. mart.

Ozbiljne praktične i političke prepreke na putu realizacije

LONDON - Plan se suočava sa ozbiljnim preprekama, praktičnim i političkim i mogle bi proći decenije dok ne urodi plodovima, komentariše za londonski **The Guardian**, Džon Piket, energetski partner u globalnoj pravničkoj firmi Linklaters. „Predlog energetske unije deluje upadljivo centralizovan u vreme kada evropski projekat nije generalno popularan, pa bi mogao zahtevati osetan politički kapital da bi bio ostvaren. Postoji u njemu jedan broj stvari koji su i ranije pominjane (poput potrebe za većom povezanošću energetskih mreža), a do sada nije mnogo odgovora dato kako da se otklone već ranije uočene prepreke. Prema oceni Piketa, ključno za postizanje značajnijeg napretka u realizaciji projekta će biti obezbeđenje ritma rasta ulaganja kroz odgovarajuće dugoročne projekte. Države članice su bliske svojim energetskim kompanijama, od kojih su većina bile ili su i dalje u državnom vlasništvu, pa one posmatraju oblasti kontrole nad snabdevanjem energijom i u određenoj meri nad cenama energije - vitalnim polugama svoje nacionalne politike. Nerado bi prepustile takva ovlašćenja, pa predlog Komisija mora pažljivo da ukloni nacionalni senzibilitet, na primer, da ne ostavi utisak diktiranja državama kako da organizuju sopstvene energetske mikseve, konstatuje Piket.

Šefčević: Doći ćemo do podataka iz ugovora (Gasproma) sa zemljama istočne Evrope

LONDON - Potpredsednik Evropske komisije zadužen za Energetsku uniju, Maroš Šefčovič, naglasio je da je „spreman da testira transparentnost dugoročnih ugovora o snabdevanju prirodnim gasom“. On je, predstavljajući predlog Energetske unije u intervjuu *Financial Timesu*, dodao da EU može da pronađe način da prikupi podatke iz

ugovora, kao i dogovorene cene, posebno u zemljama istočne Evrope koje su u nekim slučajevima i u potpunosti oslonjene na jednog snabdevača - ruski Gazprom. „Komisija je veoma dobro pozicionirana da radi sa komercijalno delikanim informacijama i imamo iskustva u istragama koje smo vodili u slučajevima spajanja i preuzimanja, kao i u oblasti konkurentnosti na području energetike“, precizirao je on.

Da li diverzifikacija izvora snabdevanja zaista obezbeđuje energetska sigurnost?

BRISEL - Diverzifikacija izvora snabdevanja energijom, sama po sebi, ne mora da garantuje i postizanje energetske sigurnosti, piše za *EurActiv* Luka Bergamaši, istraživač u vodećoj ekološkoj konsultantskoj organizaciji E3G. Ni jedna od alternativnih ruta nije bez problema. Iskustva kažu da je postojeće, gotovo u potpunosti, usmeravanje na pristup alternativnim izvorima snabdevanja Evrope prirodnim gasom rizična strategija, koja na kraju može da dovede do toga da - niti obezbedi Evropi energetska sigurnost, niti pomogne stabilizaciji tog sektora u susednim državama Evropske unije. Ako je cilj diverzifikacija pristup ne-ruskim izvorima, moraće da njenu realizaciju prati i postizanje smanjenja potrošnje energije i jačanje alternativnih izvora energije (uključujući obnovljive), a ne da se sve svede na nabrojane novih alternativnih ruta, piše ovaj ekspert.

Dug put sabijen u 12 meseci - Natural gas Europe

BRISEL - Obezbeđenje pristanka zemalja članica na koncept energetske unije i proces njene implementacije su dva problema plana, piše *Natural Gas Europe*. Mnogo toga mora biti obezbeđeno u narednih 12 meseci - zakonodavni predlog Brisela i reakcije lokalnih vlada na smanjena ovlašćenja u sektoru odlučivanja u energetici, konstatuje dnevnik.

Žak Delor: Pažnja evropskog energetskeg sistema mora se okrenuti prema potrošnji

PARIZ - Fokus evropskog energetskeg sistema mora zaokrenuti sa strane ponude, ka strani potražnje, odnosno potrošača, kao i sa jednog neodrživog proizvodnog modela u taj kome je cilj smanjenje potrošnje, naglašava u kolumni za **EurActiv** Žak Delor, nekadašnji predsednik Evropske komisije, a potom osnivač i predsednik istoimenog Instituta koje nosi njegovo ime, sa sedištem u Parizu. Delor i nekoliko njegovih saradnika pripremili su i izdali opširan izveštaj posvećen cilju realizacije energetske tranzicije Evrope, u kome se analiziraju uska grla i slabosti tog projekta u okvirima postojeće evropske energetske politike.